

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO dla klas IV - VIII

w Szkole Podstawowej z Oddziałem Przedszkolnym w Zwróconej

I. Podstawa prawna:

PSO został opracowany na podstawie:

- Rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych,
- Podstawy programowej kształcenia ogólnego – j. polski
- Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w Szkole Podstawowej z Oddziałem przedszkolnym w Zwróconej.

Na lekcję uczniowie przynoszą obowiązkowo zeszyt przedmiotowy oraz podręcznik. W czasie omawiania lektury – jej egzemplarz (**zamiast podręcznika**). Ocenianie osiągnięć edukacyjnych z języka polskiego jest zgodne z postanowieniami Statutu dotyczącymi oceniania uczniów i ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. W trakcie procesu nauczania nauczyciel ocenia poziom wiedzy i umiejętności ucznia, określa jego postępy w opanowaniu wymagań edukacyjnych przewidzianych w podstawie programowej.

Uczniowie oceniani są według skali określonej w przepisach ogólnych Statutu oraz zgodnie z kryteriami PSO z języka polskiego.

II. Cele oceniania:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczanie rodzicom, nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Dać nauczycielowi informację o efektywności jego nauczania, właściwego doboru materiałów, metod i sposobów nauczania.

III. Przedmiot oceniania:

1. WIEDZA czyli wiadomości przewidziane na danym poziomie nauczania.
2. UMIEJĘTNOŚCI czyli słuchanie i mówienie na temat, pisanie, czytanie: głośne i ciche ze zrozumieniem, wyszukiwanie informacji w tekście, wnioskowanie.
3. POSTAWA- aktywność, zaangażowanie, obowiązkowość, stosunek do przedmiotu.

IV. Sposoby informowania o obszarach i kryteriach oceny wiedzy i umiejętności :

1. Informacja jest przekazywana uczniom na początku roku szkolnego na pierwszej lekcji języka polskiego, udokumentowana wpisem do dziennika lekcyjnego i zeszytu przedmiotowego.
2. Wszystkie prace pisemne są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego, udostępniane do wglądu rodzicom u nauczyciela podczas spotkań z rodzicami oraz godzin konsultacji.
3. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne i uzasadnione oraz wpisane do dziennika lekcyjnego.
4. Sprawdziany są oceniane zgodnie z wymaganą ilością punktów na daną ocenę, zgodnie z WSO.
5. Uczniowie, którzy wykazują szczególne uzdolnienia, są dodatkowo oceniani za udział w wewnątrzszkolnych i zewnętrznych konkursach.
6. Uczeń, który otrzyma ocenę niedostateczną na półroczu, powinien zaliczyć nieopanowany materiał na ocenę pozytywną w ciągu pierwszego miesiąca drugiego półroczu.
7. Informacja o przewidywanej niedostatecznej ocenie klasyfikacyjnej przekazywana jest zgodnie z WSO.
8. Na początku roku szkolnego w kl. IV wskazane jest przeprowadzenie testów diagnostycznych, np. techniki czytania, rozumienia czytanego tekstu, umiejętności redakcyjnych itp.

V. Wymagania:

1. Podstawowe:

UCZEŃ:

- redaguje przewidziane programem formy wypowiedzi zgodnie z tematem – opowiadanie (twórcze i odtwórcze), opis, sprawozdanie, dialog, list, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, zaproszenie, zawiadomienie, dedykację, podziękowanie, dziennik, kartkę z pamiętnika, ogłoszenie, życzenia, przepis, instrukcję; recenzję, rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad, plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, gramatycznym i stylistycznym; dopuszcza się nieliczne błędy w odniesieniu do podstawowych zasad pisowni;
- rozpoznaje pojęcia - nadawca, odbiorca;
- rozpoznaje i nazywa intencje mówiącego;
- wypowiada się na temat otaczającej rzeczywistości, własnych zainteresowań, uwzględniając różnorodne sytuacje (oficjalne, nieoficjalne);

- dostrzega związki między wyrazami w zdaniu (główny i poboczne);
- rozpoznaje i nazywa odmienne i nieodmienne części mowy;
- analizuje słowotwórczą budowę wyrazów (wyróżnia postawę słowotwórczą i formant);
- odróżnia głoskę od litery, nazywa rodzaje głosek (samogłoski – spółgłoski, dźwięczne – bezdźwięczne, ustne – nosowe, twarde – miękkie);
- poprawnie akcentuje wyrazy;
- dostrzega różnice między językiem potocznym, a językiem literackim oraz językiem regionalnym;
- zna znaczenie i w praktyce odróżnia pojęcia: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, porównanie, przenośnia, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, anafora, pytanie retoryczne, powtórzenia, rym, zwrotka, refren, bajka, opowiadanie, mit, legenda, powieść, proza, poezja, hymn, przypowieść, nowela, dziennik, pamiętnik, fantasy, komiks, sonet, fraszka, komedia, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia, neologizm, eufemizm, porównanie homerycki, inwokacja, symbol, alegoria;
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat;
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki; przeprowadza wnioskowanie;
- tworzy logiczną, semantycznie pełną wypowiedź;
- dokonuje selekcji informacji;
- odróżnia przykład od argumentu
- zna zasady budowania akapitów;
- rozróżnia i wskazuje środki perswazji, określa ich funkcję; rozpoznaje manipulację językową;
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów;
- zna budowę utworów: lirycznego i epickiego;
- zna znaczenie terminów związanych z telewizją, filmem, teatrem, radiem, Internetem, muzyką, sztukami plastycznymi;
- czyta głośno wyrażnie, z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa;
- czyta cicho ze zrozumieniem;
- buduje spójną, logiczną wypowiedź ustną i pisemną; odróżnia fakt od opinii;
- dba o estetykę i czytelność zapisu;
- odróżnia elementy świata przedstawionego;
- korzysta z różnych źródeł informacji, samodzielnie i przy pomocy nauczyciela

2. **wymagania ponadpodstawowe:**

- w formach wypowiedzi przewidzianych w programie wykazuje błyskotliwość; rozwija temat z uwzględnieniem zasad kompozycji; odwołuje się do lektur spoza kanonu obowiązkowego;

- nie łamie zasad ortografii i interpunkcji – potrafi bez pomocy nauczyciela skorzystać z właściwego źródła informacji;
- używa poprawnych form gramatycznych; potrafi właściwie łączyć wyrazy tak, by tworzyły logiczną wypowiedź;
- rozpoznaje i nazywa nadawcę i odbiorcę utworu prozatorskiego, lirycznego, listu, zaproszenia, ogłoszenia;
- potrafi wyrażać uczucia i intencje mówiącego, naśladować je i ujmować w formie dialogu, polemizuje;
- barwnie wypowiada się na temat otaczającej rzeczywistości;
- buduje oficjalną i nieoficjalną wypowiedź w związku z określoną sytuacją życiową;
- sprawnie nazywa i rozpoznaje części mowy i części zdania;
- rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu i typy wypowiedzeń;
- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego;
- uczestniczy w rozmowie zgodnie z zasadami retoryki;
- w budowie słowotwórczej wyrazów dostrzega oboczności, rozpoznaje wyrazy należące do jednej rodziny, rozumie mechanizm upodobień fonetycznych;
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa; rozpoznaje i rozumie związki frazeologiczne;
- sprawnie dzieli wyrazy na głoski, sylaby, litery, określa cechy głosek, funkcje głoski i;
- poprawnie akcentuje wyrazy z uwzględnieniem wyjątków;
- tworzy baśń, mit i podanie zgodnie z wymaganiami gatunku;
- odczytuje symboliczne znaczenie utworu;
- korzysta z różnych słownikowych źródeł informacji ogólnej i specjalistycznej oraz Internetu.

VI. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW – literatura i gramatyka

Wypowiedzi pisemne:

- testy
- sprawdziany
- kartkówki
- prace domowe
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- prace klasowe na podstawie przeczytanej lektury (2 w semestrze)
- testy obejmujące duży zakres materiału (2 w semestrze – 1 z gramatyki i 1 z literatury)
- krótkie sprawdziany dotyczące jednego problemu
- kartkówki
- dyktanda (2- 3 w semestrze)
- zadania z kart pracy

Wypowiedzi ustne:

- aktywność na lekcji
- recytacja
- czytanie (czytanie bez przygotowania, z przygotowaniem)
- recytacje, inscenizacje
- prace domowe
- wypowiedzi ustne na zadany temat

Prace dodatkowe:

- praca w grupie, w parach
- zadania praktyczne – albumy, plakaty, pokazy slajdów, materiały na gazetkę, foldery, przewodniki, biografie i inne (propozycje uczniów)
- udział w konkursach
- udział w przedstawieniach teatralnych i przeglądach piosenki

VII . Skala ocen

Oceny uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

<u>Stopień</u>	1	niedostateczny
	2	dopuszczający
	3	dostateczny
	4	dobry
	5	bardzo dobry
	6	celujący

Oceny mogą być dodatkowo różnicowane poprzez stosowanie znaków „+” i „-”.

- Wprowadza się plusy i minusy jako odrębne znaki:

- trzy plusy - bardzo dobry
- trzy minusy - niedostateczny
- plus i minus - równoważą się

- Plus oznacza:

- odrobienie typowego zadania domowego,
- wykonanie ćwiczenia,
- przygotowanie materiałów do lekcji,
- zgłaszanie się i aktywne rozwiązywanie problemów dotyczących treści nauczania,
- aktywną pracą na lekcjach

- pomoc koleżeńską w szkole i poza szkołą w zakresie treści nauczania.

- Minus oznacza:

- brak zeszytu, w którym należało odrobić zadanie domowe,
- brak niezbędnych materiałów potrzebnych do realizacji tematu lekcji,
- niewykonanie prostych, typowych czynności w toku lekcji (nie są one związane z wolnym tempem pracy ucznia),
- biernej, nieaktywnej pracy na lekcjach.

VIII. Tryb oceniania poszczególnych form pracy ucznia:

1. Prace klasowe oraz sprawdziany pisemne obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel informuje uczniów o formie i zakresie pracy. Uczniowie są zobowiązani do uczestnictwa w sprawdzianie w określonym dniu. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić daną formę pracy pisemnej w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły i po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
2. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie późniejszym niż dwa tygodnie od dnia przeprowadzenia pracy klasowej lub sprawdzianu.
3. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę do wglądu podczas lekcji, dokonuje analizy i korekty popełnionych błędów, a następnie oddaje pracę nauczycielowi.
4. Nauczyciel dołącza pracę do dokumentacji uczniowskiej i udostępnia rodzicom podczas wywiadówki i konsultacji (informacja zwrotna).
5. Uczeń ma obowiązek w ciągu 2 tygodni poprawić ocenę niedostateczną z danego sprawdzianu. Poprawa może odbywać się w formie pisemnej lub ustnej.
6. Każdą ocenę z poprawy wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszej noty.

Ocenianie sprawdzianów następuje wg podanych kryteriów:

Procenty	Stopnie
0-30%	1
30-49%	2
50-74%	3
75-89%	4
90-99%	5
100%	6

Skala ocen dla uczniów pod opieką PPP uzależniona od zaleceń poradni.

7. Kartkówki (odpowiedzi pisemne) mogą obejmować materiał z trzech ostatnich tematów oraz podstawowych pojęć, faktów, treści wynikających z podstawy programowej. Nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie. Nauczyciel nie musi również zapowiadać sprawdzianów ze znajomości treści lektur czy krótkich zestawów zadań do pracy z tekstem.
8. Zaangażowanie w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą plusów (w zależności od stopnia trudności, poprawności wypowiedzi uczeń otrzymuje plus).
9. Prace pisemne oceniane są wg oddzielnie opracowanych kryteriów w zależności od wybranej formy. W dłuższych wypowiedziach pisemnych oceniana jest realizacja tematu, kompozycja, język, styl, ortografia z interpunkcją oraz estetyka. Ważnym kryterium będzie samodzielność pracy ucznia. Prace napisane niesamodzielnie skutkują oceną ndst. Uczeń redaguje taką pracę jeszcze raz po lekcjach w obecności nauczyciela.
10. Oceniane są osiągnięcia w konkursach przedmiotowych.
11. Uczeń ma obowiązek systematycznie, rzetelnie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz zeszyt ćwiczeń, które są dokumentami pracy ucznia. W przypadku choroby czy nieobecności w szkole uczeń uzupełnia notatki i zadania domowe w ciągu kilku dni od powrotu do szkoły, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
12. Pracą domową oprócz zadań pisemnych jest m.in. przeczytanie lektury lub tekstu zamieszczonego w podręczniku. Za niewykonanie pracy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Uczeń ma obowiązek uzupełniać brakujące zadanie domowe.
13. Uczeń jest zobowiązany do posiadania zeszytu przedmiotowego oraz zeszytu ćwiczeń na każdej lekcji, a podczas omawiania lektur - jednego egzemplarza książki. Ich brak oznacza nieprzygotowanie do lekcji.
14. Praca w grupach będzie oceniana przez ucznia jako element samooceny oraz przez nauczyciela.

X. Inne ustalenia:

1. Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji na jej początku, np.: brak pracy domowej, brak zeszytu, brak podręcznika, brak pomocy potrzebnych do lekcji, np. do odpowiedzi. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych (sprawdzianów, prac klasowych) i prac terminowych: recytacji, znajomości treści lektur. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.

2. W przypadku usprawiedliwionej dłuższej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi.

3. Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin uzupełniania zaległości, przedstawienia prac pisemnych i napisania sprawdzianów.

XI. Zasady wystawiania oceny semestralnej i końcoworocznej

Ocena semestralna i końcowa jest wystawiana na podstawie ocen cząstkowych. Ocena ta nie jest średnią ocen cząstkowych – najistotniejszy element oceny semestralnej i rocznej stanowią oceny uzyskane za samodzielne prace realizowane w trakcie lekcji (głównie: sprawdziany, prace klasowe, odpowiedzi ustne, kartkówki). Ważna jest także systematyczność w odrabianiu prac domowych i zaangażowanie ucznia na wszystkich lekcjach języka polskiego zgodnie z jego możliwościami.

Wymagania szczegółowe znajdują się w dyspozycji nauczyciela.

XII. Narzędzia stosowane w ocenianiu:

Obok tradycyjnego oceniania sumującego stosuje się także elementy oceniania kształtującego zgodnie z zapisami w WSO, co najmniej jedna ocena w semestrze będzie wystawiona jako ocena kształtująca.

XIII. Kryteria ocen z języka polskiego dla klas IV-VIII

Ocena celująca

Uczeń:

- posiada i potrafi wykorzystać wiedzę wykraczającą poza program
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację
- w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem
- aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach
- regularnie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe
- systematycznie pracuje w czasie pracy samodzielnej
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data)
- osiąga sukcesy w konkursach

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny
- aktywnie uczestniczy w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe
- sporadycznie popełnia błędy ortograficzne
- prowadzenie zeszytu i praca własna jw.

Ocena dobra:

- Uczeń:
- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych
- stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów

- bierze czynny udział w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- zeszyt, praca własna jw.

- **Ocena dostateczna:**

- Uczeń:
- posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem
- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych
- sporadycznie zabiera głos na lekcji
- odrabia obowiązkowe prace domowe

- **Ocena dopuszczająca:**

- Uczeń:
- ma duże braki w wiedzy
- nawet proste zadania wykonuje przy pomocy nauczyciela
- nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej

- **Ocena niedostateczna:**

- Uczeń:
- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy
- nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela
- wykazuje się niechęcią do nauki
- nie rozumie poleceń nauczyciela
- nie odrabia prac domowych
- nie pracuje w czasie pracy własnej

XIV. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ DLA UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

1. Uczniowie posiadający orzeczenie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej dotyczące kształcenia specjalnego realizują program nauczania danej klasy dostosowany do potrzeby i możliwości ucznia, ograniczony do treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
2. Uczniowie posiadający opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub wskazanie zespołu ds. wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zalecające dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia realizują program nauczania danej klasy dostosowany do potrzeb i możliwości ucznia, ograniczony do treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
3. Wobec uczniów, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub wskazanie zespołu ds. wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zalecające dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia, nauczyciele stosują metody i formy pracy dostosowane do ich możliwości oraz dostosowują wymagania edukacyjne i zasady oceniania.
4. Dostosowując wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów mających trudności w nauce, należy realizować treści zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
5. Formy możliwych dostosowań, np. :
  - niewymaganie głośnego czytania przy zaburzonej technice czytania,
  - więcej czasu na czytanie tekstów (poleceń, instrukcji), dodatkowe wyjaśnienia,
  - pozwalanie na korzystanie z audiobooków czy obowiązkowe poznawanie fragmentów tekstów (przy dłuższych lekturach),
  - dzielenie materiału na mniejsze partie,
  - wydłużenie czasu na odpowiedź,
  - formułowanie jasnych, prostych, precyzyjnych poleceń, pytania dodatkowe, unikania pytań problemowych,
  - zapowiadanie odpowiedzi z wyprzedzeniem,
  - uwzględnienie zaburzonej grafomotoryki przy ocenie prac pisemnych,
  - zróżnicowanie zadań zadawanych do domu, poleceń w czasie lekcji - zmniejszona ilość, stopień, trudność i obszerność zadań,
  - utrwalanie materiału i przygotowywanie do prac klasowych w czasie dodatkowych konsultacji,
  - dostosowanie kryteriów oceniania prac pisemnych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu (dysgrafia, dysleksja), itp.
  - Dostosowania na sprawdzianach i pracach klasowych, np.
    - ✓ kryteria oceniania prac pisemnych uwzględniające specyficzne trudności w nauce
    - ✓ wydłużenie czasu pracy
    - ✓ korzystanie z pomocy dydaktycznych – słowniki.

7. O wyborze metod dostosowania decyduje nauczyciel ze względu na zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach oraz badane kompetencje polonistyczne.

8. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną za NIECZYTELNE I NIEMOŻLIWE DO ODCZYTANIA PRACE PISEMNE – WSZYSTKIE FORMY WYPOWIEDZI.

XV. Szczegółowe kryteria ocen z języka polskiego dla klas IV-VIII

• KARTKÓWKI – NIE SĄ NA OCENĘ CELUJĄCĄ

Skala od oceny niedostatecznej do bardzo dobrej:

0-30 % - niedostateczny

31-50 % - dopuszczający

51-75 % - dostateczny

76-90 % - dobry

91-100 % - bardzo dobry

• DYKTANDA

bezbłędnie	celujący
1 błąd drugorzędny	+ bardzo dobry
1 błąd rażący	bardzo dobry
1 błąd rażący + 1 drugorzędny	- bardzo dobry
2 błędy rażące	+ dobry
2 błędy rażące + 1 drugorzędny	dobry
3 błędy rażące lub 3 błędy rażące + 1 drugorzędny	- dobry
4 błędy rażące	+ dostateczny
4 błędy rażące + 1 drugorzędny	dostateczny
5 błędów rażących	- dostateczny
5 błędów rażących + 1 drugorzędny	+ dopuszczający
6 błędów rażących	dopuszczający
6 błędów rażących + 1 drugorzędny	- dopuszczający
7 błędów rażących i więcej	niedostateczny
1 błąd rażący = 2 błędy drugorzędne	
3 błędy interpunkcyjne = 1 błąd rażący	
Błędy rażące :	
- pisownia wyrazy z „rz”, „ż”, „ó”, „u”, „ch”, „h”,	
- pisownia wyrazów wielką literą,	

- pisownia „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami przysłówkami.

- **RECYTACJA**

- opanowanie pamięciowe materiału
- interpretacja głosowa
- przestrzeganie interpunkcji
- intonacja
- dykcja
- tempo
- oddanie głosem nastroju utworu i postawa.

- **CZYTANIE**

- tempo
- dykcja
- akcent
- intonacja
- przestrzeganie interpunkcji

- **WYPOWIEDZI USTNE**

- zgodność z tematem
- wyczerpanie tematu , (wypowiedź kilkudzaniowa)
- zainteresowanie słuchaczy
- rzeczowość
- poprawność językowa

- **WSPÓLPRACA W GRUPIE**

- ogólne zaangażowanie w pracę grupy
- bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania
- stopień wywiązania się z pełnionej funkcji
- umiejętności współpracy z innymi

- **PRZEKŁAD INTERSEMIOTYCZNY**

Szczegółowe kryteria **prac polegających na przekładzie intersemiotycznym** (np. inscenizacja, nagranie, drama, konkretyzacja plastyczna) będą podawane uczniom przed podjęciem zadania indywidualnego i grupowego. Do kryteriów głównych zalicza się: pomysłowość, wkład pracy, estetykę

KRYTERIA OCENIANIA FORM WYPOWIEDZI PISEMNEJ

A) KRÓTKIE FORMY WYPOWIEDZI

PRZEPIS:

- podanie składników – 1pkt.
- podanie informacji o kolejnych czynnościach – 1pkt.
- jednolita forma (bezokoliczniki bądź tryb rozkazujący) – 1pkt.

- poprawność językowa – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
- RAZEM: 5pkt.

INSTRUKCJA:

- w punktach – podanie informacji o kolejnych czynnościach – 1pkt.
  - jednolita forma – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna – 1pkt
  - i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.

RAZEM: 5pkt.

OGŁOSZENIE / ZAWIADOMIENIE

- zgodność z tematem – 1pkt.
  - zawarcie niezbędnych informacji – 1pkt.
  - zwięźłość, zrozumiałość – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.
  - zgodność z formą – 1pkt.

RAZEM: 6pkt.

ZAPROSZENIE

- podanie informacji (kto?, kogo?, na co?, gdzie?, kiedy?) – 2pkt. (brak jednej informacji – 1pkt.)
  - świadomy dobór słów w celu zaproszenia kogoś – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.
  - zgodność z formą – 1pkt.

RAZEM: 6pkt.

KARTKA POCZTOWA Z POZDROWIENIAMI

- treść zawierająca pozdrowienia i wrażenia – 1pkt.
  - podpis, miejscowość, data – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.
  - poprawny adres (imię i nazwisko, ulica, nr, kod, miejscowość) – 1pkt. RAZEM: 5pkt

ŻYCZENIA

- treść życzeń (podanie kto?, komu?, z jakiej okazji?, czego życzy?) - 1pkt.
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
- poprawność językowa – 1pkt.
- prawidłowy adres – 1pkt. (jeżeli na karcie pocztowej)

RAZEM: 3pkt. lub 4pkt.

DIALOG

- forma zapisu – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.
  - zgodność z tematem – 1pkt.
- RAZEM: 4pkt.

PLAN WYDARZEŃ

- jednolita forma – 1pkt.
  - zawarcie niezbędnych informacji – 1pkt.
  - ułożenie ich w kolejności chronologicznej – 1pkt.
  - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny) – 1pkt.
  - poprawność językowa – 1pkt.
- RAZEM: 5pkt.

B) DŁUŻSZE FORMY WYPOWIEDZI

Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Jeżeli praca jest zbyt krótka, uczeń nie otrzymuje punktów tylko za poprawność ortograficzną, językową, interpunkcyjną.

LIST

- forma – podanie miejscowości, daty, nagłówek, podpisu – 1pkt.
- Użycie formuł charakterystycznych dla listu (zwroty do adresata) – 1pkt.
- zgodność z tematem – 1 pkt.
- rozwinięcie tematu – 1 pkt.
- spójna kompozycja – 1 pkt.
- poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2 pkt.; (2-3 błędy) - 1 pkt.
- poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3-4 błędy) – 1 pkt.
- poprawność językowa (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3-4 błędy) – 1 pkt.
- estetyka, akapity – 1 pkt.

RAZEM: 12pkt.

OPOWIADANIE

- zgodność z tematem – 1 pkt.
- rozwinięcie tematu – 1 pkt.
- kompozycja – 1 pkt.
- tekst spójny i logicznie zbudowany – 1 pkt.
- poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; 3 – 4 błędy – 1 pkt.
- bogate słownictwo, styl dostosowany do formy opowiadania – 1 pkt.
- poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2 pkt.; (2 – 3 błędy) – 1 pkt.
- poprawność interpunkcyjna – (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3 – 4 błędy) – 1 pkt.
- estetyka, akapity – 1 pkt.

RAZEM: 12pkt.

OPIS

- opis bogaty treściowo, wiele nazw i określeń – 2 pkt; opis ubogi treściowo – 1 pkt.
  - kompozycja – 1 pkt.
  - tekst logiczny i spójny – 1 pkt.
  - poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; 3 – 4 błędy – 1 pkt.
  - jednorodność czasu – 1 pkt.
  - poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2pkt.; (2 – 3 błędy) – 1 pkt.
  - poprawność interpunkcyjna – (dopuszczalne 2 błędy) – 2pkt.; (3 – 4 błędy) – 1 pkt.
  - estetyka, akapity – 1 pkt.
- RAZEM: 12 pkt.

SPRAWOZDANIE

- zawarcie niezbędnych informacji – 1 pkt.
  - chronologiczna relacja z przebiegu wydarzeń – 1 pkt.
  - bogate słownictwo, styl dostosowany do formy – 1 pkt.
  - kompozycja – 1 pkt.
  - tekst logiczny i spójny – 1 pkt.
  - poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt. ; 3 – 4 błędy – 1 pkt.
  - poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2pkt.; (2 – 3 błędy) – 1 pkt.
  - poprawność interpunkcyjna – (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3 – 4 błędy) – 1 pkt.
  - estetyka, akapity – 1 pkt.
- RAZEM: 12 pkt.

CHARAKTERYSTYKA

- opis bogaty treściowo, wiele określeń, stosowanie przymiotników i nazw cech – 2 pkt.; opis ubogi treściowo – 1 pkt.
  - uzasadnienie, podawanie przykładów – 1 pkt.
  - kompozycja – 1 pkt.
  - tekst logiczny i spójny – 1 pkt.
  - poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; 3 – 4 błędy – 1 pkt.;
  - poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2 pkt.; (2 – 3 błędy) – 1 pkt.
  - poprawność interpunkcyjna – (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3 – 4 błędy) – 1 pkt.
  - estetyka, akapity – 1 pkt.
- RAZEM: 12 pkt.

STRESZCZENIE

- zawarcie najistotniejszych informacji – 1 pkt.
- zwięzłość, rzeczowość – 1 pkt.
- kompozycja – 1 pkt.
- tekst logiczny i spójny – 1 pkt.
- jednorodność czasu – 1 pkt.
- poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; 3 – 4 błędy – 1 pkt.
- poprawność ortograficzna (dopuszczalny 1 błąd) – 2 pkt.; (2 – 3 błędy) – 1 pkt.
- poprawność interpunkcyjna – (dopuszczalne 2 błędy) – 2 pkt.; (3 – 4 błędy) – 1 pkt.
- estetyka, akapity – 1 pkt.

RAZEM: 12 pkt.

Punktacja:

0 – 3 pkt. – niedostateczny

4 – 6 pkt. – dopuszczający

7 – 9 pkt. – dostateczny

10 – 11 pkt. – dobry

12 pkt. – bardzo dobry

Punktacja dotycząca form wypowiedzi może być modyfikowana w zależności od tematu pracy.

Kryteria oceny rozprawki (0 – 18 p.)

Kryteria	Punktacja
I. TEMAT (0 – 8)*	
1. Zgodność pracy z tematem Każde zdanie, każda myśl przybliża ucznia do pełnej realizacji tematu wypracowania. Uczeń nie odbiega od tematu.	0 – 1 p.
2. Sformułowanie tezy Teza jest jednoznaczna i wynika z tematu pracy. Punkt ten przyznaje się także wówczas, gdy uczeń zdecyduje się na sformułowanie we wstępie hipotezy, a tezę przedstawia dopiero w zakończeniu rozprawki.	0 – 1 p.
3. Podanie co najmniej czterech trafnych argumentów Forma i treść argumentów musi być jednoznacznie powiązana z przedstawioną tezą lub hipotezą.	0 – 1 p.
4. Rozwinięcie pierwszego argumentu Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
5. Rozwinięcie drugiego argumentu Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
6. Rozwinięcie trzeciego argumentu Konkretyzacja poprzez podanie przykładu.	0 – 1 p.
7. Podsumowanie rozważań <ul style="list-style-type: none"> • wniosek, uogólnienie, refleksja muszą być zgodne z przedstawioną tezą i wpływać z przedstawionej argumentacji, • potwierdzenie tezy (lub sformułowanie tezy – w przypadku prac, w których wstępie pojawiła się hipoteza), - Nie wystarczy tylko powtórzenie tezy!	0 – 1 p.
8. Poprawność pracy pod względem merytorycznym (rzeczowym)	0 – 1 p.
II. KOMPOZYCJA (0 – 3)**	
9. Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji Praca posiada wyraźne (wydzielone graficznie) trzy segmenty: - <u>wstęp</u> - zawierający tezę (lub hipotezę); - <u>rozwinięcie</u> (argumentację); - <u>zakończenie</u> podsumowujące rozważania.	0 – 1 p.

10. Spójność tekstu Stosowanie językowych powiązań pomiędzy poszczególnymi częściami pracy (segmentami rozwinięcia), np. po pierwsze, z kolei, następnie, na zakończenie itp.).	0 – 1 p.
11. Logiczność Nie występują nieuzasadnione powtórzenia, autor nie przeczy samemu sobie.	0 – 1 p.
III. JĘZYK I STYL (0 – 4)**	
12. Poprawność językowa <ul style="list-style-type: none"> • Poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo (także w związkach frazeologicznych). • Poprawna odmiana wyrazów oraz budowa zdań. • Poprawna fleksja i składnia. • Trafnie dobrane środki językowe (nie pojawiają się: wulgaryzmy, powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych). 0 – 3 bł. = 3 p. / 4 bł. = 2 p. / 5 - 6 bł. = 1 p. / powyżej 6 bł. = 0 p.	0 – 3 p.
13. Funkcjonalność stylu <ul style="list-style-type: none"> • Autor ujawnia się na płaszczyźnie tekstu we wszystkich częściach pracy; stosuje wskazujące na jego osobę zaimki (np. ja, mój), czasowniki w 1. os. l. poj. (np. uważam, sądzę, twierdzą itp.). • Styl jest odpowiedni do formy wypowiedzi, jeśli wypracowanie nie przypomina innych form podawczych, np. charakterystyki, opowiadania czy notatki. 	0 – 1 p.
IV. ZAPIS (0 – 3)**	
14. Poprawność ortograficzna <ul style="list-style-type: none"> • 0 bł. = 2 p. / 1 bł. = 1 p. / powyżej 2 bł. = 0 p. • dla uczniów z dysleksją: 0 – 3 bł. = 2 p. / 4 bł. = 1 p. / powyżej 5 bł. = 0 p. 	0 – 2 p.
15. Poprawność interpunkcyjna <ul style="list-style-type: none"> • dopuszczalne 3 błędy • dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów 	0 – 1 p.

* Uczeń otrzymuje 0 p. za pracę nie na temat.

** Jeśli praca jest krótsza niż połowa wymaganej objętości, nie przyznaje się punktów z tych kategorii.

*** Przeliczenie punktów na oceny wg skali procentowej PSO.

II sposób oceny rozprawki (holistyczny)

1. Treść

4 punkty	3 punkty	2 punkty	1 punkt	0 punktów
* praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca jest luźno związana z problemem sformułowanym w temacie	* praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji
* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	
* zawiera trafną i wnikliwą argumentację popartą przykładami z literatury	* zawiera trafną argumentację popartą przykładami z literatury	* zawiera częściowo trafną argumentację zilustrowaną przynajmniej jednym przykładem z literatury	* zawiera próbę argumentacji	
* zachowuje logikę wyводу (podkreśloną segmentacją tekstu), w tym formułuje wniosek	* w przeważającej części zachowuje logikę wyводу			

Uwaga:

1. Błąd rzeczowy zakłócający logikę wypowiedzi oraz błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów oraz bohaterów tekstów wskazanych w podstawie programowej powodują obniżenie oceny o jeden poziom.
2. W pracy krótszej od wyznaczonej objętości ocena kompozycji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji pozostaje na poziomie 0.
3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

Cechy uwzględnione na skali:

1. Zgodność z tematem – napisanie wyводу argumentacyjnego rozstrzygającego problem sformułowany w postaci tezy (hipotezy).
2. Stanowisko autora wobec problemu – postawienie tezy lub sformułowanie hipotezy, sąd wyrażony pośrednio lub bezpośrednio.
3. Trafność i wnikliwość argumentacji – dobranie odpowiednich do wyrażonego sądu argumentów i przykładów służących do udowodnienia punktu widzenia autora (tezy), właściwe ich zhierarchizowanie ze względu na siłę oddziaływania.
4. Logika wyводу, w tym sformułowanie sądu, dowodzenie, podsumowanie rozważań.

Punkty 4, 3, 2 przypisywane są odpowiednio tekstowi argumentacyjnemu: bardzo dobremu, średniemu, słabemu.

Punkt 1 przyznawany jest pracy, która nie spełnia kryteriów tekstu argumentacyjnego, ale świadczy o podjęciu przez ucznia próby argumentacji.

2. Segmentacja tekstu

1 punkt – zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa

0 punktów – brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

3. Styl

1 punkt – styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego; występują wyrażenia zapewniające spójność tekstu i wyznaczające jego strukturę, podkreślające punkt widzenia autora i słuszność przywołanych argumentów

0 punktów – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyводу argumentacyjnego

4. Język

2 punkty – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

1 punkt – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

0 punktów – powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

5. Ortografia

1 punkt – dopuszczalne 2 błędy

0 punktów – powyżej 2 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 punkt – dopuszczalne 3 błędy

0 punktów – powyżej 3 błędów

6. Interpunkcja

1 punkt – dopuszczalne 3 błędy

0 punktów – powyżej 3 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 punkt – dopuszczalne 4 błędy

0 punktów – powyżej 4 błędów

